

Výroční zpráva 2010

NaZemi – společnost pro fair trade

Obsah

Úvod	1
Rok 2010 v heslech	2
Fair trade	4
Odpovědnost firem	6
Globální rozvojové vzdělávání	8
Média	10
Spolupráce	11
Dobrovolnictví	11
Finanční zpráva	12

Základní údaje o NaZemi – společnosti pro fair trade

Registrace organizace:

2. října 2003, VS/1-1/255148/03-R

Sídlo a adresa:

Kounicova 42, Brno, 602 00

Tel./Fax: (+420) 543 214 002

Úřední e-mail: office@nazemi.cz

Zasílání materiálů apod.: info@nazemi.cz

Finanční identifikace:

č. ú.: Raiffeisenbank 1448011001/5500

IČ: 266 43 073

DIČ: CZ 266 43 073

Statutární osoby (k 30. 4. 2011):

Předseda sdružení: Tomáš Bílý

Místopředsedkyně sdružení: Barbora Mrázková

Výroční zpráva za rok 2010

Vydalo NaZemi – společnost pro fair trade v roce 2011.

www.nazemi.cz

info@nazemi.cz

Vydáno v elektronické a tištěné formě.

Autoři textů: zaměstnanci NaZemi

Redakce a sazba: Kateřina Havránková, Pavel Malíř Chmelař

Slovo úvodem

Rok 2010 byl osmým rokem fungování organizace NaZemi – společnosti pro fair trade a opět byl také rokem významných změn a úspěchů nejen v organizaci samotné, ale také v hlavních oblastech, kterým se organizace tematicky věnuje – tedy fair trade, globální rozvojové vzdělávání a odpovědnost firem. O těchto změnách a úspěších se dočtete na dalších

stránkách. Zde je prostor pro poděkování řediteli organizace, týmu zaměstnanců, členům i dobrovolníkům NaZemi. Přejeme si, abychom s takto širokou podporou mohli pokračovat v naší práci i v nadcházejícím roce a dosahovali ještě větších úspěchů při naplňování našeho poslání a našich cílů.

Za Radu společnosti NaZemi
Tomáš Bílý
předseda organizace

Jsme česká nevládní organizace NaZemi – společnost pro fair trade.

O co se snažíme

Usilujeme o to, aby se chudí pěstitelé, řemeslníci a zaměstnanci v rozvojových zemích měli možnost vymanit z chudoby vlastními silami.

Příjmy těchto lidí často nepokrývají ani základní životní potřeby. Běžné je porušování lidských práv i poškozování životního prostředí. Mezinárodní obchod může přispívat k omezování chudoby v rozvojových zemích. Snažíme se tento potenciál, který zůstává z velké části nevyužitý, podporovat a rozvíjet.

Kdo jsme

Organizace byla založena v roce 2003 a v prvních letech rozvíjena pouze díky práci dobrovolníků a členů. Od roku 2005 se spolu s nimi na činnosti podílí

také rostoucí počet zaměstnanců. Nepracujeme sami, působíme v rámci národních i evropských struktur. Fungujeme jako občanské sdružení, členství v organizaci je otevřené a naše činnost je financována z národních a mezinárodních grantů, z prostředků soukromých a firemních dárců a z výnosů vlastní činnosti, zejména z provozu specializovaných fairtradových obchodů.

Co děláme

Prosazujeme globální rozvojové vzdělávání do škol i mimo ně, zasazujeme se o odpovědnost firem v jejich dodavatelském řetězci a propagujeme fair trade jako účinnou podporu pěstitelům a řemeslníkům z rozvojových zemí.

Změnili jsme název

V roce 2010 jsme změnilí název na NaZemi – společnost pro fair trade. Původní název naší organizace Společnost pro Fair Trade si lidé spojovali výlučně s fair trade (hnutím fair trade nebo přímo známkou Fairtrade) a často jsme byli jako „fair trade“ i nazýváni. Naše další aktivity – především globální rozvojové vzdělávání a úsilí o zlepšení pracovních

podmínek zaměstnanců v rozvojových zemích – tak byly upozadovány. Náš nový název NaZemi má dvojí symboliku. Všichni lidé na naší planetě Zemi mají právo na důstojné životní a pracovní podmínky a zdravé životní prostředí. Název NaZemi vyjadřuje právě to. Zároveň stojíme nohama pevně na zemi a prosazujeme taková řešení naléhavých problémů, která jsou realistická a efektivní.

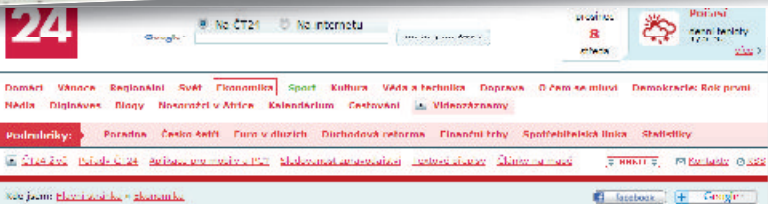

Rok 2010 v heslech

- ▶ Mezi květnem 2009 a zářím 2010 se v České republice zvýšilo povědomí o fair trade z 13 % na 19–21 %.
- ▶ Za rok 2010 jsme odučili výukové programy Svět v nákupním košíku pro 3196 žáků, což je 100% nárůst přímých realizací dílen na školách oproti minulému roku.
- ▶ Jednali jsme s několika firmami, které obchodují s outdoorovým oblečením, o zlepšení pracovních podmínek v jejich dodavatelských továrnách.

- ▶ Za rok 2010 jsme se zúčastnili s informačním nebo prodejním stánkem fair trade více než 110 akcí.
- ▶ Připravili jsme semestrový kurz pro studenty magisterského stupně oboru geografie v rámci projektu Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně a 64 hodinový kurz Kritické myšlení a globální témata určený pro učitele, studenty pedagogiky a vyučující doktorandy.
- ▶ 14. května 2010 jsme obrovským logem Fairtrade® vyzdobili brněnské hrady.

Bojujeme za férové banány
 video: 20. 11. 2010 20:02, autor: ST24

Foto: Banány jsou druhem, který je nejvíce závislý na světovém trhu. Z toho plyne, že za poslední tři roky v ČR došlo k poklesu importu banánů z 1,5 miliónu tun na pouhých 1,2 miliónu tun. To znamená, že banány z Číny, Indonésie a Brazílie přicházejí do našeho státu v mnohem menším množství. To má za následek to, že banány z těchto zemí jsou mnohem levnější než banány z ostatních zemí. To znamená, že banány z těchto zemí jsou mnohem levnější než banány z ostatních zemí. To znamená, že banány z těchto zemí jsou mnohem levnější než banány z ostatních zemí.

SPOLEČNOST trnitá cesta banánů k západnímu spotřebiteli

Hniloba pod žlutou slupkou

Banány naskládané v krabicích v supermarketu bývají dokonalé. Mají správnou délku, správnou tloušťku a správnou barvu. Téměř jako by vypadly z výrobní linky. Za jejich bezvadným vzhledem se ale skrývá spousta dřiny, zničené země a obrovského množství potravinářské chemie

autor: Kateřina Havránková

Trsy banánovníků

Podpora fair trade

NaZemi (dříve Společnost pro Fair Trade) je od svého vzniku v roce 2003 v oblasti komunikace fair trade nejaktivnějším hráčem v České republice. Podle několika průzkumů se v mezidobí května 2009 a září 2010 zvýšilo v České republice povědomí o fair trade zhruba z 13 na 19–21 %. Z ohlasů a z mediálního monitoringu tématu fair trade víme, že je to i díky naší činnosti. Velkou zásluhu na tom mají zaměstnanci a velký počet dobrovolníků, kteří s námi spolupracují.

Počet organizací aktivních v oblasti fair trade v České republice každoročně roste. Nejvíce jde o malo- a velkoobchodníky, ale velmi nás těší i zvyšující se počet nevládních organizací, pro něž představuje propagace fair trade na místní úrovni důležitý bod činnosti. U nás v NaZemi se soustředíme především na budování dobrého jména a obrazu fair trade mezi českou veřejností.

Za rok 2010 jsme se zúčastnili s informačním nebo prodejním stánkem fair trade více než 110 akcí – především na festivalech, církevních, kulturních či vzdělávacích akcích nevládních organizací. Již tradičně jsme v květnu 2010 organizovali oslavy Světového dne

pro fair trade, a to především v Praze a Brně, ale také v Olomouci, Trutnově a v jiných městech. Tématem byla tentokrát káva, která je v rámci fair trade nejvíce obchodovanou komoditou. Celkem se nám podařilo akcemi (přednáškami, snídaněmi v kavárnách, infostánky) přímo oslovit přes 4300 lidí. Do budoucna se chceme zaměřit na akce na celorepublikové úrovni, zapojení místních organizátorů a výstupy v konkrétních médiích.

Specializované obchody NaZemi, které provozujeme ve třech městech (Praze, Brně a Olomouci), prošly oživením sortimentu a dalšími drobnými změnami, které měly za cíl posílit informační funkci stánků a potěšit více zákazníků, aby si vybojovaly lepší pozici na stále rostoucím českém fairtradovém trhu. V roce 2009 totiž poprvé v historii organizace poklesly celkové tržby za fairtradové výrobky.

Protože význam maloobchodních řetězců v distribuci fairtradových výrobků rychle roste (zapojily se již Tesco, Kaufland, Globus, Spar a Makro), zaměřili jsme se v roce 2010 nově také na jednání s hypermarkety a supermarkety.

Happening NaZemi na hradbách Petrova jako oslava Světového dne pro fair trade, 14. května 2010. Fotografie obrovského loga otiskla kromě regionálních médií i celostátní MF Dnes spolu s vysvětlením, co je fair trade. Zaměstnanci i dobrovolníci si akci velmi užili. Foto archiv NaZemi

V čem sdružení KCU skutečně trefilo hřebíček na hlavičku, bylo zakoupení nadpolovičního podílu akcií jediné továrny na instantní kávu ve východní Africe a jedné z pouhých dvou v subsaharské Africe – továrny Tanica.

Tím se rázem z pěstitelů primární suroviny stali příjemci vyšší přidané hodnoty zpracování kávy. Kávu z továrny lze sehnat i v České republice.

Lidé a Země, Eva Malířová, srpen 2010

Jako přípravu pro práci s maloobchodními řetězci jsme vypracovali nebo si nechali vypracovat více výzkumů. Jejich výsledkem bylo zmapování

- etických aspektů spotřebního chování (ve třech oblastech – etická spotřeba a citlivost k sociálním problémům, povědomí o etických certifikátech a hodnocení potenciálu fair trade na českém trhu)
- dodavatelského řetězce v případě banánů na českém trhu
- praxe firemní odpovědnosti českých supermarketů a hypermarketů v jejich dodavatelském řetězci
- možností využití sociálních kritérií při státních zakázkách, např. pro nákup fair trade výrobků

Výsledky se setkaly s velkým zájmem médií a nás nasměrovaly k práci na posílení vnímání společenské odpovědnosti českých firem v jejich dodavatelském řetězci. Naprázdno však vyšly snahy přimět jednáním řetězce ke zlepšení komunikace o fair trade, kterou v současnosti zanedbávají, a brzdí tak rozvoj fair

trade (např. kvůli nedostatečným nebo zcela chybějícím informacím o fair trade na etiketách zboží).

Mediální úspěch přineslo i spuštění kampaň **Za férové banány!** v listopadu 2010, čímž se vytvořil prostor pro další práci na motivaci maloobchodních řetězců pro uvedení fairtradových banánů (zatímco v zahraničí banány tvoří často jeden ze dvou nejvíce prodávaných fairtradových produktů, u nás se dají koupit jen zřídka).

V neposlední řadě aktivně působíme v zastřešující organizaci Asociace pro fair trade, která spravuje známku Fairtrade® v ČR. NaZemi je zakládajícím členem Asociace a cítí za její dobré fungování spoluodpovědnost. Dobrým příkladem spolupráce je příprava kampaně **Fairtradová města**, která byla oficiálně odstartována v lednu 2011. Samotná města a obce jsou pro nás noví partneři, kteří mohou komunikovat fair trade svým občanům a také spolupracovat s místními organizacemi se zájmem o fair trade. Na jednání s městy se chystáme především v roce 2011.

Zahájení mezinárodní kampaně *Za férové banány!* v České republice za přítomnosti novinářů z většiny českých seriózních médií, 18. listopadu 2010. Foto archiv NaZemi

Odpovědnost firem

NaZemi se společenské odpovědnosti firem a důstojné práci věnuje již od svého založení. Teprve v roce 2009 a především 2010 však u nás dostala tato témata samostatný prostor a kapacity. S cílem přimět firmy, aby se zajímaly o podmínky, v jakých vzniká jimi prodávané zboží, jsme v roce 2010 podnikli celou řadu aktivit.

V červnu jsme v rámci kampaně **Ušili to na nás!** vydali zprávu shrnující výsledky dotazníkového průzkumu mezi oděvními firmami ohledně jejich přístupu k odpovědné výrobě. Zpráva vyvolala velký mediální ohlas. Současně jsme ve spolupráci s brněnským Gymnáziem P. Křížkovského uspořádali na náměstí Svobody v Brně netradiční módní přehlídku, jež upozornila na tristní pracovní podmínky v textilním průmyslu. Vydali jsme informační brožuru, která shrnula fakta o celém procesu výroby oblečení a o hlavních problémech, které ji provázejí.

Protože Češi investují hodně prostředků do outdoorového oblečení, rozhodli jsme se zjistit více o společenské zodpovědnosti firem, které ho vyrábějí. Šlo například o firmy Mammut, The Northface nebo Billabong. Povedlo se nám s nimi navázat dialog o

možném zlepšení pracovních podmínek v jejich dodavatelských továrnách a v roce 2011 budeme dále pracovat na konkrétní podobě opatření.

Oslovili jsme také klíčové hráče v hračkářském průmyslu, například firmu Disney nebo průmyslový svaz ICTI. Přímo firmám pak mířila petice organizovaná zahraničními partnery, která pokračuje i v roce 2011. Dva čeští novináři (Reflex, Hospodářské noviny) se s námi v říjnu vydali do Hongkongu, odkud popsali pro českou veřejnost podmínky v čínských továrnách na hračky. V prosinci nás pak navštívila zástupkyně hongkongské neziskové organizace SACOM Debby Chan.

S pomocí tamních dělníků SACOM zevnitř zdokumentoval krušné podmínky, v jakých se hračky vyrábějí, včetně vážných zranění. Firma (Disney) nedostatky uznala, jenže kvůli tomu záhy zrušila s továrnou kontrakt – nechtěla mít na hračkách krev.

Reflex, Petr Holec, listopad 2010

„Den bez klimatizace“ nebo „Labutí píseň bangladéšské dívky“, i tak se jmenovaly modely studentek brněnského Gymnázia P. Křížkovského pro Nemódní přehlídku, která upozornila na nepřijatelné pracovní podmínky v textilním průmyslu. Pro vytvoření modelů použily studentky různé materiály – od igelitových tašek přes bublinkovou fólii až po králíčí pletivo. Foto archiv NaZemi

Bělené džíny, které se staly módním hitem posledních let, až donedávna nikdo nezpochybňoval. Teď však přichází zpráva, že kvůli pískování, což je jeden ze způsobů výroby oněch pseudošoupaných kalhot, jen v Turecku zemřelo na padesát dělníků a pět tisíc jich onemocnělo. Minulý týden se i česká Společnost pro Fair Trade připojila k mezinárodní kampani za zákaz pískování.

Týden.cz, Vladimír Ševela, prosinec 2010

Do pracovního týmu kampaně přibyl pan Béda, velký plyšový medvěd, který hledá kamarády, aby mu pomohli zlepšit postavení dělníků v továrnách. Jenom na Facebooku má přes 400 kamarádů. Propagaci kampaně **Víte, s čím si hraje?** podpořilo také vydání videospotu.

Největší akcí pro veřejnost v roce 2010 byl happening ke Dni důstojné práce 7. října na náměstí Svobody v Brně. Kolemjdoucí mohli vyjádřit a zapsat svůj názor na to, co znamená důstojná práce. Současně jsme zvali veřejnost na vernisáž výstavy **Vyrobeno za každou cenu** do Domu pánů z Lipé v Brně. O samotnou výstavu je veliký zájem a prezentujeme ji na různých místech republiky.

O pracovních podmínkách v rozvojových zemích a zodpovědnosti firem jsme mluvili na různých besedách a promítáních, panelových diskusích a prostřednictvím médií. Novinkou pro nás byl průnik do sociálních médií (facebook, YouTube), která se ukázala být atraktivním prostorem pro komunikaci s veřejností. Pokračovali jsme také v práci s aktivisty,

pro něž jsme zorganizovali hned dva semináře – jednodenní v Praze a čtyřdenní v Litomyšli. Průběžně jsme vydávali také Newsletter o odpovědné spotřebě, který odebírá cca 300 lidí.

Rok 2010 byl také ve znamení užší spolupráce s českými i zahraničními nevládními organizacemi. Připojili jsme se ke koalici **Byznys a lidská práva**, kde jsme spolu s Amnesty International a Ekologickým právním servisem požadovali legislativní změny v této oblasti. Začali jsme úžeji spolupracovat s mezinárodní kampaní **Clean Clothes Campaign**, která již více než dvacet let upozorňuje na problematické pracovní podmínky v textilním průmyslu. V rámci této spolupráce jsme se například zúčastnili mezinárodního fóra v Turecku, kde jsme navázali kontakty s představiteli dělníků z rozvojových zemí a zapojili se do různých pracovních skupin a workshopů.

V roce 2010 se jednoznačně ukázalo, že témata odpovědnosti firem i důstojné práce v české společnosti rezonují. Chceme se jim proto hlouběji věnovat i v roce 2011.

7. října 2010 jsme na náměstí Svobody v Brně zorganizovali happening ke Dni důstojné práce. Večer následovala vernisáž výstavy *Vyrobeno za každou cenu*, kterou otevřela několika písničkami Monika Bagárová. Foto archiv NaZemi

Globální rozvojové vzdělávání

Centrum globálního rozvojového vzdělávání usiluje o to, aby se globální rozvojové vzdělávání (GRV) stalo běžnou součástí formálního i neformálního vzdělávání. Snažíme se podpořit pedagogy metodicky i tematicky: zabýváme se globálními souvislostmi a vztahy ve světě a rozvíjíme metodiku podle specifických cílů GRV. Konkrétně pak vytváříme a nabízíme programy do výuky, metodické příručky a metodicko-tematické semináře pro pedagogy.

V minulém roce jsme se soustředili na spolupráci s organizacemi a institucemi, které působí ve vzdělávání. Stali jsme se členem SKAV (Kulatý stůl stále konference asociací ve vzdělávání), spolupracujeme s novou platformou pro popularizaci vzdělávacích témat EDUin. Organizovali jsme první dvoudenní setkání vzdělávací pracovní skupiny Českého fóra pro rozvojovou spolupráci a zahájili jsme pravidelné kulaté stoly vzdělávacích neziskových organizací v Brně. Postupně se nám daří navázat trvalejší komunikaci s centry dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. K mezinárodní spolupráci vydatně přispěly dva evropské vzdělávací projekty a šetření EC DEAR, které se zaměřovalo na kvalitu vzdělávacích projektů. Díky tomu jsme vedli semináře či měli

příspěvek na třech mezinárodních setkáních, nepočítaje oficiální mezinárodní aktivity projektů. Tyto kontakty a výměna zkušeností nám umožňují dále se učit.

Vedli jsme semináře pro 277 pedagogů. Rozšířili jsme nabídku akreditovaných seminářů o dva zajímavé metodické přístupy: použití vyprávění a výtvarné výchovy ve výuce globálních témat. Snažíme se rozvíjet intenzivnější spolupráci s učiteli. Kromě příjemců pravidelného měsíčního zpravodaje budujeme okruh tzv. globálních učitelů, kteří nám pomáhají například testovat nová témata. Podařilo se nám poprvé realizovat dva kurzy, v nichž máme

*Prestížní mezinárodní cenu Britské rady v oblasti inovace ELTons 2010 získala dne 4. března 2010 v Londýně publikace *Global Issues in ELT Classroom*. Vydala ji Společnost pro Fair Trade a spolupracovalo na ní 12 českých učitelů angličtiny. Portál jazyků, Jitka Hubáčková, 8. březen 2010*

Skupinová práce účastníků kurzu Kritické myšlení a globální témata. Foto archiv NaZemi

možnost dlouhodoběji spolupracovat s jednou skupinou: semestrový kurz pro studenty magisterského stupně oboru geografie v rámci projektu Přírodovědecké fakulty a 64hodinový kurz Kritické myšlení a globální témata. Daří se nám institucionalizovat a rozvíjet knihovnu, některé naše publikace nabízejí běžní knihkupci.

Velkou novinkou je příručka **La Ngonpo** pro partnerství českých a ladhackých škol, která vzniká pro projekt Multikulturního centra Praha. Příručka už byla pilotována na českých i ladhackých školách.

Pro české potřeby jsme upravili britskou metodickou publikaci, která vyšla pod názvem **igelitART** a je podle počtu stažení z internetu velice vyhledávanou. Prostřednictvím práce s uměleckým dílem čínského umělce dostává do hodin výtvarné výchovy globální téma znečištění moří. V této řadě bychom rádi pokračovali. Dokončujeme překlad sedmého manuálu z cyklu **Svět v nákupním v košíku**, takže manuály budou k dispozici i zahraničním organizacím, které o ně projeví zájem.

Mnoho energie jsme věnovali přípravě jedinečné interaktivní výstavy **Supermarket Svět**, která se skládá

z objektů vyzývajících k prozkoumání. Bude k dispozici od školního roku 2011/2012 a s ní příručka pro střední školy, která zpracovává lekce o globálních souvislostech našich nákupů.

Za minulý rok jsme odučili výukové programy pro 3196 žáků, což je 100% nárůst přímých realizací dílen na školách oproti minulému roku. Naši nabídku jsme rozšířili o tři nové dílny. Dvě z nich založily nový vzdělávací cyklus **Jinýma očima**, který se oproti cyklu Svět v nákupním košíku zaměřuje na práci s rozmanitostí a různými perspektivami. S novým cyklem jsme rozšířili naši cílovou skupinu žáků o 5. a 6. ročníky základních škol.

Výuka dílny Čtyři hračky stačí, drahoušku!, ZŠ Tyršova, červen 2010. Foto archiv NaZemi

Média

V oblasti spolupráce s médii jsme v roce 2010 oproti roku před tím zaznamenali raketový nárůst mediálních výstupů. Přispělo k tomu jak navýšení kapacit a nová koncepce práce s médii, tak množství akcí a čtyři námi uspořádané tiskové konference, které na sebe strhly pozornost českých novinářů.

V průběhu roku jsme navázali užší spolupráci s několika seriózními médii, které pravidelně reagují na naše tiskové zprávy a konference. Konkrétně lze vyzdvihnout články v Hospodářských a Lidových novinách, u nichž lze vyzdvihnout vzrůstající zájem o téma pracovních podmínek a fair trade. Zpravodajský portál Aktuálně.cz se i díky našim informacím soustavně věnuje tématu výroby IT techniky. MF Dnes přetiskla na hlavní zpravodajské straně velkou fotografii z happeningu na brněnském Petrově, včetně vysvětlení konceptu fair trade.

Orientujeme se rovněž na týdeníky a měsíčníky, kde se daří oslovovat ženské, společenské kulinařské a cestovatelské časopisy (např. A2, Respekt, Harper's Bazar, Gastro Plus nebo Svět). Týdeník Reflex zveřejnil velkou reportáž z cesty svého novináře do Hongkongu, kterou jsme organizovali se zahraničními partnery; Lidé a Země naši reportáž o africké výrobě kávy. Český rozhlas Brno stejně jako Portál

jazyků.cz informovaly o naší inovativní učebnici Global Issues, jež získala v březnu prestižní cenu Britské rady.

S tématem pracovních podmínek při výrobě oděvů v Asii nebo při produkci banánů jsme byli několikrát hosty Českého rozhlasu 1 Radiožurnálu, Rádia Česko nebo ČRo Leonardo, a to jak ve zpravodajských vstupech, tak v samostatných pořadech (Třetí svět). O pracovních podmínkách při výrobě hraček v Číně a při produkci banánů hovořily naše zástupkyně dvakrát v pořadu ČT 1 Sama doma. Vstup o výrobě oblečení se dostal do hlavních zpráv TV Prima. Lidé, které sem zveme z rozvojových zemí, aby podali výpověď o svých životních podmínkách, jsou pravidelnými hosty zpravodajského kanálu ČT 24 a pořadů Světadíl či Ekonomika ČT 24.

Dohromady jsme v roce 2010 figurovali v 52 příspěvcích v tisku, ve 24 v audiovizuálních médiích, v 21 na webových portálech a v 48 v on-line médiích.

V roce 2011 chceme zdokonalit naše komunikační kanály směrem k novinářům a dál budovat směrem k médiím důvěryhodnost NaZemi coby experta na pracovní podmínky, důstojnou práci a fair trade.

Michaela Rychtecká, koordinátorka kampaně, navštívila loni v létě osobně několik továren v bangladéšské Dháce. Zaměstnanci těchto továren jsou ve velké míře šikanováni, nedostávají ani minimální mzdu.

TextilŽurnál 7–8/2010

V sálech, kde podle průvodců sedí až 500 lidí, sedí dělníci dokonale soustředění na momentální úkol. Tak třeba lakování hraček se děje ručně, dělníci musejí nosit ochranné masky. Je to tak ale vždycky? Těžko říct.

Hospodářské noviny, Jiří Sládek, 26. října 2010

Většina Čechů ani neví, že pod banánovou slupkou se kromě sladkého ovoce za několik korun skrývají nedůstojné pracovní podmínky na tropických plantážích s mnohahodinovými přesčasy a mzdou třeba 20 korun denně. To se teď snaží změnit mezinárodní kampaň Za férové banány!, k níž se připojila i česká nevládní organizace Společnost pro Fair Trade.

Aktuálně.cz, Pavel Baroch, 23. listopadu 2010

Zvláště během sezóny jsou podmínky v továrnách špatné, dělníci pracují denně 11 až 14 hodin a pracují šest i sedm dní v týdnu, management továren také podvádí při vyplácení mezd a dělníci dostávají méně peněz, než si podle zákoníku práce zaslouží. Také jsme v našem výzkumu zaznamenali jako velký problém bezpečnost práce.

ČRo – Rádio Česko, Dalibor Žita v rozhovoru s Debby Chan, červen 2010

Spolupráce

Na národní úrovni jsme zapojeni zejména do dvou zastřešujících organizací. V Českém fóru pro rozvojovou spolupráci (FoRS) jsme v roce 2010 působili především v pracovní skupině rozvojové vzdělávání a osvěta, která se věnovala přípravě seminářů a národní strategie globálního rozvojového vzdělávání. Kromě toho byl ředitel NaZemi Pavel Malíř Chmelař zvolen na dva roky do správní rady FoRS.

Do činnosti Asociace pro fair trade jsme se prostřednictvím předsedy NaZemi a místopředsedy Asociace Tomáše Bílého zapojovali především lektorováním přednášek a seminářů a vystupováním v médiích. Ve spolupráci s Asociací a částí jejích členů jsme také připravovali oslavy Světového dne pro fair trade. Kromě toho jsme členy sociální sekce FSC Česká republika a oborové platformy Zeleného kruhu.

Co se týče českých organizací, oceňujeme především spolupráci s Amnesty International a Ekologickým právním servisem na kampani Byznys a lidská práva, s Multikulturním centrem Praha a s členskými organizacemi Síť ekologických poraden STEP a Národní sítí Zdravých měst na podpoře sociálně odpovědného zadávání veřejných zakázek.

Ze zahraničních organizací si velmi vážíme spolupráce se Südwind Agentur (Rakousko), Peoples Solidaires (Francie), Bananalink (Velká Británie), Polish Green Network (Polsko), Bananafair, CI Romero, Inkota (Německo), Intermón Oxfam (Španělsko), Živica (Slovensko), Humanitas (Slovinsko).

Dobrovolnictví

NaZemi (tehdy ještě Společnost pro fair trade a rozvojové vzdělávání) získala prvního zaměstnance koncem roku 2005. Do té doby jsme fungovali jako dobrovolnická organizace a dobrovolnictví tvoří dosud jeden z nejdůležitějších zdrojů naší práce. Ať už se jedná o místní dobrovolnické skupiny v Brně, Olomouci, Pardubicích, Poličce, Praze, Trutnově či v Ústí nad Labem, dobrovolníci se do naší práce nejčastěji zapojují

- při prodeji v obchodech
- na prodejních a informačních akcích
- při přípravě kampaňových akcí a happeningů
- jako lektori vzdělávacích dílen
- jako IT experti a administrativní pracovníci
- jako koordinátoři místních skupin

Koncem roku 2010 jsme začali zpracovávat novou koncepci dobrovolnictví a místních skupin, která by měla přinést dobrovolníkům hlubší zapojení, možnost se osobně rozvíjet a profesně růst. Dosavadní systém práce s dobrovolníky přestal být efektivní ve chvíli, kdy v posledních dvou letech prudce vzrostl počet zaměstnanců, kteří pracují ve specializovaných sekcích.

Finanční zpráva

Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2010 (v tis. Kč)

	Stav 1. 1. 2010	Stav 31. 12. 2010		Stav 1. 1. 2010	Stav 31. 12. 2010
Zásoby na skladě a prodejnách	999	726	Vlastní zdroje celkem	99	-228
Pohledávky celkem	126	249	Vlastní jmění	91	98
Odběratelé	48	32	Výsledek hospodaření celkem	8	-327
Provozní zálohy	49	60	Krátkodobé závazky celkem	1 365	1 899
Jiné pohledávky	29	157	Dodavatelé	800	84
Krátkodobý finanční majetek	1 753	830	Ostatní závazky	294	900
Pokladna	182	266	Zaměstnanci	19	0
Účty v bankách	1 571	564	Závazky k institucím sociálního a veřejného zdravotnického pojištění	117	167
Náklady a příjmy příštích období	207	1 295	Daň z přidané hodnoty	21	161
Krátkodobý majetek celkem	3 086	3 101	Ostatní daně	25	46
Aktiva celkem	3 086	3 101	Jiné ostatní závazky	90	541
			Výnosy příštích období	1 623	1 431
			Pasiva celkem	3 086	3 101

Rozvaha k 31. 12. 2010 (v tis. Kč)

	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Celkem
Spotřebované nákupy celkem	695	1 588	2 283
Spotřeba materiálu a energií	695	111	806
Nákupní cena prodaného zboží	0	1 477	1 477
Cestovné	752	1	753
Ostatní služby celkem	2 608	440	3 048
Osobní náklady celkem	6 202	159	6 361
Ostatní náklady	343	5	348
Náklady celkem	10 601	2 194	12 795
Tržby z prodeje zboží a služeb	364	1 933	2 297
Ostatní výnosy celkem	10 160	11	10 171
Účelové granty	8 747	0	8 747
Účelové dotace	1 294	0	1 294
Neúčelové dary	19	0	19
Přijaté členské příspěvky	6	0	6
Jiné ostatní výnosy	94	3	97
Výnosy celkem	10 524	1 944	12 468
Výsledek hospodaření	-77	-250	-327

Poděkování

Naše činnost by nebyla možná bez aktivní pomoci dobrovolníků a bez finanční podpory institucí a dalších dárců. Pomoc těch prvních je těžko vyčíslitelná. Pomoc těch druhých se sluší s díky uvést.

Hlavní dárci v roce 2010 (Výše darů v tis. Kč)

Evropská komise	8661
Ministerstvo zahraničních věcí – Program české zahraniční spolupráce	1150
Ministerstvo životního prostředí	144
Nadace Veronica	10
Norské granty / EHP granty	76
Drobní dárci (méně než 10 000 Kč)	19

Vedle dárců jmenovitě děkujeme vedoucím partnerům ve společných projektech:

- Südwind Agentur GmbH
- Peoples Solidaires
- Christliche Initiative Romero e. V.
- Intermón Oxfam
- Multikulturní centrum Praha

Děkujeme také všem dobrovolníkům z řad studentů, učitelů, členů sdružení, místních skupin a dalších.

© NaZemi – společnost pro fair trade, 2011
www.nazemi.cz